

IRODALOM

Knuchel: Fahibák (Holzfehler). (Büchler & Co. Bern, 1940.)

A svájci erdőbirtokosok, fatermelők, fakereskedők és faiparosok „*Lignum*“ nevű munkaközösségének megbízásából immár második kiadásban jelent meg a kitűnő, 144 oldalra terjedő könyv, amely — bátran mondhatjuk — nélkülözhetetlen mindenki számára, akinek a fával, mint építő- vagy szerszámanyaggal a legcsekélyebb dolga van.

Már a mű kiállítása is olyan, hogy azonnal bizalmat ébreszt, mert az anyag minden részletét a nagyszerű fényképek egész sorával világítja meg és így azok részére is hozzáférhetővé teszi azt, akiknek elméleti tudásuk, vagy gyakorlati tapasztalatuk a hiánytalan megértéshez nem volna elegendő.

A könyv 3 részben foglalkozik a fa különböző hibáival.

Az első fejezet a törzsalak hiányait tárgyalja (görbeség, villásság, sudarlósság, stb.) és nyomatékosan felhívja figyelmünket az erdősítés céljaira szánt mag, illetőleg csemete *származásának* a fontosságára. Számos kép bizonyítja, hogy Svájcban is még sok a termőhelynek meg nem felelő, idegen származású tenyészanyagról nevelt állomány; ezek mind mennyiségben, mind minőségben messze elmaradnak az ottani őshonos erdők utódai mögött.

A második rész a fa szöveti hibáit (egyenlőtlen évgyűrűk, vörösevedés, csavarosság, gyantafolyás, álgeszt, ágasság) ismerteti és ezzel kapcsolatban a szerző behatóan foglalkozik a mindjobban előtérbe kerülő kérdéssel, miként lehet ágtalan szerfát nevelni.

A harmadik fejezet a károsítások következményeit írja le, még pedig 3 csoportban. Először az időjárás következtében fellépő károkat (összeaszás, geszt- és gyűrűs-elválás, fagy- és hőrepedések, villámcsapás, hó-, jég- és viharkárok, héjaszás) sorolja fel, azután azokat, amelyeknek — a kitermelés, szállítás, választékolás és tárolás során — az ember az okozója és végül a növény- és állatvilág okozta károkat.

Az anyag rendszerezése, tárgyilagos megvilágítása mintaszerű és így a könyv szakirodalmunknak kétségtelenül jelentős nyeresége.

Kogutowicz Károly Emlékkönyv. (Szeged, 1939.)

A dr. *Wagner* Richárd szerkesztésében megjelent 542 oldalas kötetet a kiváló földrajztudós tanári működésének 20. évforduló-

jára írták hálás tanítványai a mesterük iránt érzett őszinte tiszteletük és ragaszkodásuk jeléül.

Ennek az elismerésreméltó megnyilatkozásnak azonban első-sorban a magyar művelődés látja nem csekély hasznát, mert élet-terünknek olyan földrajzi, éghajlati, történeti, néprajzi, gazdasági és szociális részleteivel ismertet meg bennünket, amelyek egyaránt különös figyelemre tarthatnak számot.

Sőt, bátran mondhatjuk: a művelt magyar középosztálynak elsőrangú kötelessége lenne olyan szempontokból és úgy meglátni hazáját, amint az a korszerű földrajztudomány megvilágításában tárul elénk, mert *ez az az út, amely a hazai rög megbecsüléséhez vezet.*

A nagyszabású munka bővebb ismertetésével, sajnos, nem foglalkozhatunk, de illendőnek tartjuk, hogy név szerint is megemlítsük azokat, akik összeállításán fáradoztak.

A kötetben a következő tanulmányokat találjuk: *Asztalos Katalin*: 1. Hódmezővásárhely. 2. Közlekedés; *Bakonyi László*: Tanyák a homokon; *Bácskai János*: Baja multja, jövője; *Bánkúti Ferenc*: 1. Bodrogeköz. A víz tájalakító szerepe. 2. A Földrajzi Intézet Szegeden; *Bárány György*: Az egyetemi és középiskolai földrajzoktatás; *Bóna Imre dr.*: A földrajztudomány és módszere; *Devich Andor dr.*: Egy módszeres földrajzóra; *Domján Anna dr.*: Tiszaköz; *Edelényi Béla*: Brennbergbánya; *Fecske Sarolta*: Tápiómente. Óstáj és kultúrtáj; *Garay Lajos*: Orosháza. Az ember és a búza; *Horváth Andor*: Szeged tájegységei; *Jautz M. Flamina*: Budakeszi; *Klebniczky József*: Mártély; *Kovács Eszter*: Pápa; *Ladócsy Károly*: Kaposvár éghajlata; *Lenkey Edit*: A bányászat tájalakító ereje; *Mezősi Károly dr.*: A területi joghatóság kérdése a magyar neo-aquisita kamarai igazgatásában; *Mészáros Olga dr.*: Település, falu, város; *Mikszáth Gyula dr.*: Tengersizemesúcs. Kirándulás; *Molnár Sándor*: Mezőkovács-háza; *Sáray Gizella dr.*: Szombathely gazdasági élete; *Simon Margit*: Kecskemét városi jellege; *Undi Károly*: Szőreg; *Várady Irén*: Kárpátalja csapadékviszonyai; *Vincze Ferenc*: A vasút településföldrajzi hatása a Duna-Tisza közén; *Wagner Richárd dr.*: A Földgömb ábrázolása; *Zalotay Elemér dr.*: Szentés régi vízrajza.

Nikolits György: Vadászati Útmutató. (A szerző kiadása, Budapest, 1940. Ára 10 P.)

Meghitt jóbarátját üdvözölte a magyar vadászközönség ismét *Nikolits György* kitűnő zsebkönyvében, amely a multban is bevált elvek alapján, de tartalomban és értékben egyaránt meg-növekedve látott napvilágot.

A magyar feltámadás reménye és Kormányzónk államférfiúi elhivatottságába vetett rendíthetetlen bizalom adta meg a mű alaphangját, amellyel, hitünk szerint, minden magyar vadász legbensőbb meggyőződését fejezi ki.

A 480 oldalra terjedő kötet — elmondhatjuk — mindenre kiterjed, ami a vadászt, sőt halászt érdeklí.

Az elmúlt vadászati évadra való rövid visszapillantás (Magyarország földrajzi fekvése, éghajlati jelenségei, a vadászat közgazdasági jelentősége, vadászati statisztika) vezet be a szakbeli részt, amelyet a szőrmés és szárnyas vad párzását, vemhességét, szaporítását és ellését feltüntető táblázat követ.

A továbbiakban külön fejezetek tárgyalják a vadászat, illetőleg vadgazdaság egyes területeit (nagyvad, kisvad, vadtenyésztés, vadóvás, madártan, sólymzásat, vadászeb, fegyvertan, vadászati jog), még pedig a legnevesebb hazai szakemberek (dr. *Szent-Ivány Géza*, *Piliszanovich Antal*, dr. *Zilahy Sebes Géza*, *Kolossy Gábor*, *Szederjei* —kos, *József Ákos*, *Péterfay József*, *Bába Károly*, dr. *Fencsik Jenő*, dr. *Melléky Kornél*, ifj. *Sebős Károly*, stb.) ismertetésében; de nem hiányzanak a vadkereskedelemre, sőt a vadászkonyhára vonatkozó hasznos útmutatások sem, mint ahogy a halászok is megtalálják a kötetben mindazt, amire szükségük van.

A címtár a vadászegyesületek és érdekképviselőtekről, a hirdetési rész pedig a vadászokat érdeklő szaküzletekről nyújt hiánytalan tájékoztatást és hasznosan egészíti ki a véleményünk szerint minden vadász számára nélkülözhetetlen munkát.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Műszaki Világ. (IV. évf. 1940.)

13. sz. — —: Vitéz Bonczos Miklós államtitkár az ideai árvíz pusztításairól és a jövő feladatairól. — *Vákár T.*: „Építészeti Kiállítás“ a Múcsarnokban? — —: A mérnök szerepe a nemzetvédelemben.

14. sz. — *Dr. Árvay J.*: A műszaki háború. — *Dr. Veress L.*: Az építkezés szociális és nemzetgazdasági jelentősége.

15. sz. — *Dr. Árvay J.*: Negyven ezer vagon kukoricaesutka. — —: Különös szakképzettség megjelölésre szolgáló mérnöki címek. — —: Biró Zoltán a fenyegető mérnökhány súlyos veszedelmeire mutatott rá a felsőházban. — *Prokisch J.*: A városházi tervpályázat eredménye és tanulmányai.

16. sz. — *Dr. Árvay J.*: Varga József egy éve miniszter. — —: A termelő munka érdekében új pénzügyi és hitelpolitikát sürgetett Hoepfner Guido a felsőházban.

Az Időjárás. (XLIV. évf. 1940.)

5—6. sz. — *Dr. Bacsák Gy.*: Az interglaciális korszakok értelmezése (2. b. k.) — *Dr. Réthly A.*: Németország éghajlata. — *Dr. Bacsó N.*: Magyarország időjárása 1940. április és május havában.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXIII. évf. 1940.)

12. sz. — *Kövesi A.*: A hegesztett vaskötések számítása. (1 k.) — *Vadász E.*: Mágnesvaskő-előfordulás a Meesekhegységben.

13. sz. — *Kövesi A.*: A hegesztett vaskötések számítása. (2. b. k.) — —: Az aknaszlatinai sóbányák.

14. sz. — *Ar.*: Böhm Ferenc †. — *Dr. Geleji S.*: Átkormányozható hengerosokat hajtó motorok nagyságának kiszámítása.

15. sz. — —: *Dr. Turóczy Szigfrid.* † — *Dr. Geleji S.*: Átkormányozható hengerosokat hajtó motorok nagyságának kiszámítása.

Botanikai Közlemények. (XXXVII. köt. 1940.)

1—2. sz. — *Gombocz E.*: *Acroschizocarpus* nov. genus Cruciferarum. — *Gombocz E.*: Alaszkai növények. — *Kárpáti Z.*: Megjegyzések és adatok Erdély és a Bánság flórájának ismeretéhez. — *Scheffer J.*: Batográfiái jegyzetek. — *Boros A.*: *Centaurea vértensis* nov. spec. — *Hortobágyi T.*: Növényrendellenességek Cinkotáról. — *Szabados M.*: Szentmihálytelek „Holt Tisza“-ága Flagellata és Volvocales vegetációja. II. — *Gallé L.*: A tölészeralakú levelekről. Növényi rendellenességek. II.

1—3. sz. — *Moesz G.*: Mikológiai adatok a rozsdagombák köréből. — *Moesz G.*: Érdekesebb teratológiai jelenségek. — *Pénzes A.*: A levélgyekek szerepéről. — *Keller J.*: A Veronica L. nemzetség Chamaedrys sectiójának magyarországi fajai. — *Soó R.*: A Sátorhegység flórájáról. — *Greguss P.*: Kritikai megjegyzések néhány prehisztórikus hazai faszén meghatározásához.

Gazdatisztek Lapja. (XLII. évf. 1940.)

1. sz. — *Bayer J.*: Karunk egysége és az önálló kamara. — *Leány Ó.*: Gazdatisztek a mezőgazdasági kamarákban. — *Dr. Illés F.*: A biztosított gazdatisztek szakképzettsége.

2. sz. — *b. Latinovits J.*: Ezer gazdatiszt sorsa. — *Ásbóth K.*: A gazdasági akadémiák átszervezése. — *Dr. Horváth K.*: A magyar föld zselérei. — *Mayer B.*: A felvidéki szociális biztosítás.

3. sz. — *Kovrig J.*: Gazdaarcok az egyetemen. — —: Az első gazdatiszti továbbképző tanfolyam.

4. sz. *Dr. Horváth K.*: A magyar föld orvosai. — *Dr. Horváth E.*: Gondolatok a munkáskérdésről.

5. sz. — —: A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének évi rendes közgyűlése. — *Valádi B.*: A mezőgazdasági kamarák esődje.

6. sz. — *Faber Gy.*: Új törvényt, fizetésrendezést, kamarát! — *Dr. Horváth K.*: Már dolgoznak a gazdasági tanácsadók, a föld orvosai. — *Szabó L.*: A mezőgazdasági kamarák működése.

7. sz. *Faber Gy.*: A gazdatisztek életigényei.

Halászat. (XLI. évf. 1940.)

6. sz. — *Dr. Mika F.* és *Dr. Varga L.*: Hazai pisztrángtenyésztésünk irányelvei és kilátásai. (8 k.) — *Dr. Goszthony M.*: A „Fogas“.

7. sz. — *Dr. Lukács K.*: Egy XVIII. századi polihisztóriai kiadatlan írásai a magyar halászatról. — *Dr. Mika F.* és *Dr. Varga L.*: Hazai pisztrángtenyésztésünk irányelvei és kilátásai. (9. k.)

Kertészeti Szemle. (XII. évf. 1940.)

7. sz. — *Schneider J.*: Dendrológiai megfigyelések. — *Joós E.*: Szaruforgács hatása virágpalántáknál. — *Magyar Gy.*: Fürtös és félhosszú

uborka őszi szedésre. — *Máthé J.*: Hatással vannak-e a magvak a gyümölcs súlyára?

8. sz. — *Czettl I.*: Az amerikai szegfű tenyésztése. — *Schneider J.*: Fagykár a kerti évelőkben. — *Dandé M.*: Hazai vagy külföldi virághagyma. — *Németh J.*: A szamóca termesztés. — *Magyar Gy.*: Konyhakerti növényfajták ismerete.

Köztelemek. (L. évf. 1940.)

24. sz. — —: A legkisebb gazdasági munkabérek megállapításáról szóló törvény hatálybalépése és végrehajtása. — *Csanádi L.*: Hogyan termesszük a kukoricát? — *m. Mándy Gy. dr.*: A növesztő anyagok és szerepük a mezőgazdaságban. — *N. Tóth I.*: A székelyek juhtenyésztése.

25. sz. — *Dr. Tóth J.*: Törpebirtokok. — *Dr. Villax Ö.*: Az ideai fagykárak tanulságai a növénynevelés szemszögéből.

26. sz. — *Szeberthy J.*: Termelésszabályozás — termelési kataszter. — *Szanyi I.*: Kifogástalan és fajtiszta fűszerpaprika-vetőmag biztosítása.

27. sz. — *G. Gy.*: A háborús idők gazdálkodása. — *Dr. Dworak L.*: Adatok a búzaminőség ingadozásának kérdéséhez.

28. sz. *Gr. Somssich L.*: Megjegyzések az egyenesadó javaslatához. — *Westsik V.*: Szalmatrágyázás laza homokon nagyobb tőkebefektetéssel. — *e. Dorner B.*: A marhahizlalás és a fűtermő területek viszonya. I. — *Kundicz L.*: Tapasztalataim a mezőgazdasági munkavállalók kötelező öregségi biztosítása körül.

29. sz. — *Rt.*: A katonai szolgálatra bevonult cselédek konvenciója és családi segítéje. — *Westsik V.*: Szalmatrágyázás laza homokon nagyobb tőkebefektetéssel. — *e. Dorner B.*: A marhahizlalás és a fűtermő területek viszonya. II. — *Fazekas J.*: Sikeres zöldszénakészítés esős időben. — *Cseleji J.*: Milyen nyárfát ültessünk?

30. sz. — *r-ő.*: A kishaszonbérleti törvénnyel földhöz jutók boldogulásának alapfeltétele. — *Horn M.*: A magyarországi burgonyatermesztés helyzetének javítása.

31. sz. — *Gräbner E.*: A kálitrágyák gyakorlati értéke az őszi gabonafélék trágyázása terén. — *Unger J.*: Sikeres zöldszénakészítés esős időben. — *Csikvándi E.*: A szociális terhek emelkedése a mezőgazdaságban.

32. sz. — *Dr. Glaser A.*: A korai vetés előnyeinek élettani okai. — *Raffensperger J.*: Takarmányozzunk arányosan!

Magyar Fapiac. (II. évf. 1940.)

23. sz. — —: Megállapították a tölgy-cserzőkéreg legmagasabb árát.

24. sz. — —: Bíró Zoltán nyilatkozata a tűzifakérdésekről.

25. sz. — *Dr. Fazekas F.*: Keményfaforgalmunk alakulása.

26. sz. — —: Az Országos Egyesület közgyűlése.

27. sz. — *v. Fűredy L.*: A faipar és fakereskedelem együttműködésének szükségessége. — *Ghyczy V.*: A bányafáról.

28. sz. — *Rosner M.*: Szakmai feladatok az időszerű anyaggazdálkodás köréből. — —: A katonai szolgálatra bevonultak járandóságai.

29. sz. — —: Országos Faellátási Hivatalt létesít a kormány. — —: A faipar anyaggazdálkodási szabályai.

30. sz. — —: Bíró Zoltán felszólalása a felsőházban. — *Ifj. Sorg A.*: Miképpen takarékoskodhatunk a fával? — *Dr. Fazekas F.*: A fornér és lemezakma 1939-ben.

31. sz. — *Pekáry D.*: Téli tüzelőanyagbeszerzés.

Magyar Méh. (XLI. évf. 1940.)

7. sz. — *Halász J.*: Méhek etetése eukrozott gyümöleslével. — *Dudás L.*: A kutyatej mint elsőrangú mézelőnövény. — *Szmrtnik J.*: A méhlegelőről.

8. sz. — *Békly A.*: A Hunor-keret méretei? — *Urhegyi J.*: A fajta-kutatásról. — *Várallyay B.*: Mérleges kaptár. — *Mihályi A.*: Fel kell-e osztani az ályás családokat? — *Bajkó F.*: Vigyázzunk a kénezésre. — *Orbán J.*: A betelelésről, illetve a kijárónyílás nagyságáról. — *Lukács L.*: Telelési tapasztalatok és tanulságok. — *Bartsch L.*: A bálványfa. — *Biró J.*: A szőlő és a méhek.

Magyar Statisztikai Szemle. (XVIII. évf. 1940.)

5. sz. — *Dr. Kovács A.*: Komárom város népességének fejlődése és összetétele. — *Dr. Thirring G.*: Komárom város és vármegye népessége II. József korában. — *Dr. Szél T.*: Komárom közegészségügye. — *Sajóhelyi I.*: Komárom vármegye és Komárom tj. város területe, művelési ágmegoszlása, földbirtokviszonyai és mezőgazdasági termelési adatai. — *Dr. Földváry L.*: A kárpátaljai kinstári erdők faállományainak korviszonyai. — —: A szántóföldi termelés értéke az 1938–39-es gazdasági évben. — —: A takarmánymagvak és egyéb magvak termelési és kiviteli eredményei. — —: A vasutak és hajózási vállalatok közötti átrakóforgatom az 1939. évben. — *Dr. Gidófalvy E.*: Adatok biztosításügyünk újabb fejlődéséhez.

6. sz. — *Balás K.*: Nyersanyag és népesedés. — *Dr. Mozolovszky S.*: Halálos kimenetelű balesetek 1939-ben. — *Dr. Mozolovszky S.*: Lakóház-építkezés 1939-ben. — —: A búza és a burgonya fajta szerinti termés-átlagai az 1938–39. gazdasági évben. — *Dr. Möricz M.*: A trianoni Magyarország részvénytársaságai 1925–1938 között. — *Dr. Földes B.*: Statisztika és akaratszabadság. — *Dr. Gombás G.*: A könyvtermelés nemzetközi és hazai adatai.

Magyar Vadászság. (XL. évf. 1940.)

17. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Neveljünk szakképzett fiatal vadász-generációt! — *Mészáros P.*: A vadkár megtérítésének alapelvei az Országos Erdészeti Egyesület javaslatában. — *Kontsits P.*: A gyümölesfa-tulajdonosok panaszai.

18. sz. — —: A fogolyvadászat idej, igazságos tilalmazása. — *Dr. Szent-Ivány G.*: A felújuló farkaskutya-veszedelem! — *Mészáros P.*: Be-
csüljük meg a hazai fegyveripart!

19. sz. — *Kontsits P.*: Léleknevelés és a lelketlenségek megtorlása nélkül nincs állatvédelem! — *P. Horváth R.*: Látogatás a budafoki lőtt-vad-hűtőházban. — *Gy. Takách Gy.*: A vadbőrök (gereznák) szakszerű kezelése. — *Kocsán G.*: A közönséges menyét (*Mustela nivalis* L.)

20. sz. — *Gy. Takách Gy.*: Egy új négyszeres céltávcső. — *Mészáros P.*: Bérleszállítás. — *Kontsits P.*: A gömb-golyótól a Göngy-golyóig.

21. sz. — *Dielt Á.*: Természeti emlékek. — *Molnár B.*: Pazarló vadászok. — *Gy. Takách Gy.*: A tudatlanság minden vadunkból duvadat akar csinálni. — *Borhy S.*: Hogyan mentjük meg a fogolyfészkeket?

22. sz. — *Berényi V.*: A barnakánya. — *Borhy S.*: Az öregi nyul vadászata.

Mezőgazdasági Közlöny. (XIII. évf. 1940.)

6. sz. — *Pap G.*: A mezőgazdasági szociálpolitika egyetemes áttekintése. — *Dr. Gesztelyi Nagy L.*: A kukorica szerepe mezőgazdasági termelésünkben. — *Dr. Kristály A.*: Teendők a magyar burgonyatermesztés fejlesztésére. — *Dr. Kurelec V.*: Hazai réti szénák minősítéséről.

7. sz. — *Dr. Szabó M.*: Az agrárválság értékesítési politikája. — *Toldy M.*: Lótörzskönyvelésünk jelentősége, helyzete és jövő kilátásai. — *Dr. Kendy Fındly I.*: Újabb amerikai vizsgálatok. — *b-r.*: Szabályszerűségek az időjárás változásában az év folyamán. — *Éő.*: Az olasz földbirtok helyzetének alakulása.

Nimród Vadászlap. (I. évf. 1940.)

17. sz. — *Hányi K.*: Valami az agancsról. — *Csathó K.*: Egy kocavadás feljegyzései. (1. k.) — *Geleta J.*: Megismerkedtem a vörösnyakú ásólúddal. — *Szigligeti Gy.*: A golyós történekről. — *B. Holtzer L.*: A fészekből szedett fiatal héja (karvaly) nevelése és továbbképzése.

18. sz. — *Csathó K.*: Egy kocavadás feljegyzései. (2. b. k.) — *Blaskovich Gy.*: Természeti emlékek. — *Szigligeti Gy.*: Ismertebb golyós történekek adatai. — *Kunsági*: A vizsla foglalkoztatása tilalmi időben. — *Felix E.*: Az okszerű kutyavédelem. — *B. Holtzer L.*: Hogyan szerszámozzuk fel és kötjük állványaikra vadászmadarainkat.

19. sz. — *Dr. Éhik Gy.*: Mit tudunk ma a medvékről? — *Hányi K.*: Tavasz szömlélődés.

20. sz. — *Nadler H.*: A ravazdi eset.

21. sz. — *Sólyom*: Vadászunk?... Ne vadászunk?... — *Veress G.*: A nagy tél kis tanulságai. — *Hányi K.*: Selejtezés, átöröklődés, válogatás. — *B. Holtzer L.*: A fészekből szedett fiatal héja (karvaly) továbbképzése és vadászatra való bevezetése.

22. sz. — *Szederjei A.*: Máramarosi levél. — *Roth Gy.*: A „res nullius” és a vadorzás kérdése. — *Felix E.*: A vizslák szomorúsága.

Technika. (XXI. évf. 1940.)

6. sz. — *Dr. Lászlóffy W.*: Az 1940. évi árvízcsapás. — *Bory J.*: Öntsük szobrainkat alumíniumból. — *Sármezey I.*: Nyéki Méhes Zoltán í — *Dr. v. Lányi B.*: Alumíniumkohászat hazánkban. — *Böckh B.*: A sanfranciscói nagy hidak. — —: Az épülettervezési tanszéken készült feladatok. — *Schauschek J.*: Középkori lakóházak maradványai a budai várban.

Térképészeti Közlöny. (V. köt. 1939.)

3—4. sz. — —: Az 1938. év térképező munkálatai. — *Pápay F.*: Egy tizesrendszerű idő- és szögbeosztás-tervezet. — *Eövy Gy.*: Dunai vízisport-térképeink nullvize. — *Dr. Banfi Florio*: Magyarország térképét ábrázoló falfestmény a Vatikánban. — *Virág J.*: Visszapillantás a fényképészettel kapcsolatos sokszorosító eljárások fejlődésére.

Természettudományi Közlöny. (72. köt. 1940.)

1103. sz. — *Béll B.*: Fény és látás a szabadban. — *Valkó I. P.*: Mesterhegedűk vizsgálata. — *Vendl A.*: Alföldi kutak betongyűrűinek gyors elpusztulása. — *Földvály M.*: A szegedi Fehértó, mint védett madármenedékhely. — *Dr. Husz B.*: Virágbepermetezés és a méhek. — *Dr. Win-*

disch R.: Kétféle cukor használata befőzéshez. — *B. Ö.*: Az üvegyapot alkalmazása a kertészetben.

1109. sz. — *Szunyogh J.*: A puli tudománya. — *Aujeszký L.*: A meteorológia vértanui. — *Kieselbach Gy.*: A füstí fecske néhány szokatlan fészkelése. — *Dr. Gaál I.*: A dunántúli kőolajmezők második „boltzata”. — —: A mágneses átalakulás. — *Dr. Varga L.*: Mesterségesen csirátlanított talaj ujránépesedése állatokkal.

Vadászat — Halászat. (VIII. évf. 1940.)

11. sz. — —: Vadkár. — —: A Hubertus O. M. V. V. rendkívüli közgyűlése Festetics Pál grófort választotta meg új elnökévé.

12. sz. — *Orday R.*: Készül az új vadásztörvény. — *a. Balogh A.*: Az 56×52 R. töltény csodálatos kihatásáról. — *Uhu*: Néhány szó dr. Szádeczky Kardoss Boldizsár törvénytervezetéhez.

13. sz. — *Reményik A.*: Újabb észrevételek a vadászati törvény tervezetéhez. — *Fenczik J.*: Rossz szokások ebeinknél. (1. k.)

14. sz. — *k. Benkő P.*: Amit vártunk és amit még várunk. — *Dr. Fenczik J.*: Rossz szokások ebeinknél. (2. b. k.)

Vízügyi Közlemények. (XXI. évf. 1939.)

2. sz. — *Becker Á.*: A keleti trianoni határ vízügyi viszonyai. — *Bartus A.*: Képletek ábrázolása sortálló pontokkal. — *Babos Z.* és *Mayer L.*: Az ármentesítések, belvízrendezések és lecsapolások fejlődése Magyarországon. — *Boros T.*: Csapadékos és száraz időszakok Csoka-Magyarországon. — *Pogonyi Gy.*: Folyóink vízjárása 1938. évben, a hó és jégviszonyok a Duna-medencéjében 1938—1939. telén.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

ZEITSCHRIFT FÜR WELFORSTWIRTSCHAFT. Band VII. Heft 5—6. 1940.

Heske: Az európa-afrikai nagytér erdőségei. (Die Wälder des europäisch-afrikanischen Grossraumes.) 285—458. old.

Az emberiség szaporodásával és az élettér szűkülésével egyre jobban a felszínre vetődik a szociális világszemléletnek az az alapvető tétele, hogy az emberi megélhetés keretét adó földnek és természetes kincseinek az elosztását a népek számáránynának és kulturális munkájának megfelelően kell szabályozni.

Amint az amerikai szárazföld északi és déli fele egyetlen nagy, gazdaságilag egymásra tált egység és amennyire hasonlóképpen kell felfognunk Japánnak a keletázsiai szigetvilággal és Ausztráliával való kapcsolatait, azonképpen egyre jobban megvilágosodik előttünk, hogy Európának Afrika a természetes gazdasági kiegészítő része.

Szerző ennek a szemléletnek a keretében az európa-afrikai nagytér („Grossraum“) erdőgazdaságát teszi vizsgálat tárgyává.

Az alábbi táblázat mindenkit meggyőzhet arról, hogy a jelenlegi állapot mindennek inkább elmondható, mint igazságosnak és bizonyos, hogy a szerző adatai nem csekély mértékben járulnak

hozzá azoknak az érveknek a súlyához, amelyekkel Nagy-Németország az egyenlő elbánás elvének az alkalmazását követeli. Hiszen összes régi gyarmatainak a birtokában is az egész nagytérnek még mindig csak 8.6%-át mondaná magáénak, annak ellenére, hogy lakosainak számával első helyen áll.

Ország	A nagytér összes fehéj népességéből az országra esik	A nagytér- ből érdek- zőségébe vont terület o/0 - b a n	Az afrikai lakosságából befolyása alatt áll
Franciaország	7.5	29	26
Anglia	8	29	45
Itália	6.6	6.8	9
Nagy-Németország	13	1.5	—
Belgium	1.3	6	13
Portugália	1	5.5	6
Spanyolország	3.4	2.2	0.4

A valóban nagyszabású tanulmány tulajdonképpen két fő-része az európa-afrikai nagytér erdős vidékeivel, illetőleg erdő-gazdaságával foglalkozik nagy vonásokban, de minden lényeges körülményre kiterjedő figyelemmel.

A további részletezést, sajnos, mellőznünk kell, mert különben oldalakat kellene írunk. Hangsúlyozni kívánjuk azonban, hogy hasonló, széles látókörű, a napi politikán és elvakultságon felülemelkedő munkát keveset ismerünk a szakirodalomban és már azért is fontosnak tartanók, hogy minél több kar-társunk elolvassa.

A szöveget 51 szebbnél-szebb fénykép díszíti, amelyek a szerző fejtegetéseit még meggyőzőbbeké teszik.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGD-ZEITUNG. 1940. 5—6. sz.

Wohlfarth: Erdőművelési szabályok a német tartományok erdészeti igazgatásában. (Die waldbaulichen Richtlinien der deutschen Landesforstverwaltungen.) 141—163. old.

A kitűnő áttekintést nyújtó munkából megtudjuk, hogy mindenre kiterjedő erdőművelési utasítást eddig csak Poroszország, Württemberg és Szászország adott ki. A porosz utasítást nagyrészt elfogadták Mecklenburg, Anhalt és Lippe, míg Baden, Braunschweig, Bajorország, Brandenburg és Hessen államrendészete az erdőművelésnek csak egy-egy részterületét szabályozta hivatalosan.

Az utasítások elsősorban rendszerint a szabályozás célját is megadják (ez részben élettani, részben gazdasági jellegű, újabbban pedig a két szempont szerencsés egyesítése) és megjelölik

a célhoz vezető utat, az erdő legmegfelelőbb felépítésének (külső és belső tagozódásának) az előírásával. Ezt a felépítést az erdő-ápolás különböző módjai biztosítják, míg a felújítás állami ellenőrzése a gazdálkodás tartamosságának egyik legfontosabb biztosítója.

A szerző igazi német alaposággal bírálja — az egyes utasítások szembeállításával — a hivatalos rendelkezések előnyeit ill. hátrányait és gyakorlati kivitelükről is pontos felvilágosítást ad.

Feucht: Hangaleküzdési kísérletek. (Ergebnis zweier Versuche zur Heidebekämpfung in Forchenbeständen des Nord-schwarzwaldes.) 163—164. old.

Az Észak-Schwarzwald erdeifenyveseiben telepített két kísérleti sorozat eredményeiről számol be, amelyek végleg megdöntötték azt a feltevést, hogy a hangát akár rőzsetakarással, akár meszezéssel ki lehet irtani. A védekezés egyetlen célravezető módja a kellemetlen aljnövényzetnek teljes talajműveléssel kapcsolatos, azaz gyökerestől való etávolítása és az elegyetlen erdeifenyvesek telepítésének a mellőzése.

Rohmeder: Újabb adatok a „szelén-eljárás“-nak az erdei magvak vizsgálatánál való alkalmazásáról. (Erfahrungen mit dem „Selenverfahren“ bei der Untersuchung des forstlichen Saatgutes.) 169—188. old.

Lapunk 1938. évi kötetének V. füzetében (481. old.) részletesen beszámoltunk *Eidmann* eljárásáról, amely nemcsak a csiraképesség megállapításának az idejét rövidíti meg lényegesen, hanem a magból várható esemetemennyiségre vonatkozólag is biztosabb adatokat szolgáltat. *Eidmann* módszerét a müncheni erdészeti magvizsgáló állomás a legnagyobb gonddal ellenőrizte és a szerző ennek a hosszas, 10 féle magra kiterjedő kísérletezésnek az eredményeiről számol be, amelyek mindenben megerősítik *Eidmann* módszerének a gyakorlati használhatóságát. A tanulmány néhány megoldatlan kérdésre is rámutat, de hangsúlyozza, hogy ezek csak kivitelbeli nehézségek, tisztázásuk tehát rövid időn belül bizonyosra vehető

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 1940. 43/44—59/60. sz.

Vogdt: A létért való küzdelem az erdőművelési megfontolások előterében. (Der Daseinskampf in der Natur im Vordergrund waldbaulicher Betrachtungen.) 365—368. old.

Néhány hasznos gyakorlati tanács arra vonatkozólag, hogy a létért való küzdelem megkönnyítése, esetleg nehezebbé tétele

milyen hatásos fegyver az erdőművelő kezében (talajművelés, gyomok eltakarítása, a gyéritések gyengébb, vagy erősebb mértéke és hasonlók). Erre a körülményre különösen elegendő állományok telepítésénél kell figyelemmel lenni, mert a tapasztalat is azt mutatja, hogy a különböző igényű és növekvésű fafajok esetéinek bizonyos terv szerint történő kiültetése még távolról sem biztosítja a kívánt elegyet, azt csak a fiatalos fejlődésének állandó szemmel tartásával, illetőleg az idejekorán történő beavatkozások útján érhetjük el.

Zentgraf; Erdőművelési benyomások Svédországban. (Wald-bauliche Eindrücke von einer Studienreise des Deutschen Forstvereins nach Schweden.) 377—380. old.

A Deutscher Forstverein 1939. évi tanulmányútjával kapcsolatosan készült beszámoló.

Güde: Az osztrák erdészeti igazgatás fejlődése. (Die Entwicklung der ostmärkischen Forstverwaltung.) 393—396. és 409—412. old.

A szlovák erdőgazdaság képviselői részére júniusban rendezett németországi tanulmányút alkalmával elhangzott előadás, amely büszkén mutatott rá az Ausztria erdészeti kultúráját biztosító régebb és újabb rendelkezésekre, ezek között is hangsúlyozottan az 1852. évi kitűnő osztrák erdőtörvényre.

Zimmerle: Németország legöregebb vörösfenyői. (Die ältesten europäischen Lärchen in Württemberg.) 421—425. old.

Württembergben Michelbach és Hohengehren közelében található Németország legöregebb (150—200 éves) vörösfenyői, amelyek minden kétséget kizáróan mesterséges telepítésből származnak. A szerző nemcsak pontos fatömeg-adatokkal szolgál róluk, hanem levéltári kutatások alapján azt is megállapítja, hogy a tenyészanyag — mag alakjában — Tirolból került Németországba.

Rossmässler: Gazdasági hibák. (Wirtschaftsfehler.) 437—439. old.

Az erdőgazdaság, a főbtermelésre való törekvés ellenére is, még mindig figyelmen kívül hagy olyan fontos tényezőket, amelyeket pedig nem volna szabad elhanyagolnia. Még mindig igen bőkezűen bánik az idővel, pedig *a helyesen alkalmazott gyéritések mellett a vágásfordulókat meg lehet rövidíteni.* A felújításnál a szükségesnél többet bízunk a természetre, pedig ez is az ered-

ményesség rovására megy. A természetes állapot hangsúlyozása is sok esetben olyan szólam, amelyért megokolatlan áldozatokat kell hozni, holott a korszerű erdőgazdaságnak egyáltalában nem lehet célja a természet szolgai utánzása.

Wobst: Készletgazdálkodás és felújítás Szászországban. („Vorratswirtschaft“ und Verjüngung in Sachsen.) 453—456. és 465—467. old.

Szászországban *Krutzsch* főerdőmester szorgalmazására az állami erdőkre vonatkozólag 1934-ben kötelezővé tették — Bährenthoren példája nyomán — az örökerdő-gazdálkodást. Hat évi kísérletezés után a vezető körök végleg meggyőződtek róla, hogy Bährenthoren különleges eset, amelyet nem lehet és nem szabad általánosítani. Ezért ma Szászországban ismét mesterségesen is lehet erdőt felújítani, az állam csak a nagykiterjedésű tarolásokot tiltja.

CENTRALBLATT FÜR DAS GESAMTE FORSTWESEN. 1940. 5—6. sz.

Tschermak: Anton Locker †. 101—103. old.

A nemrég elhunyt kiváló osztrák erdész érdemeinek a megleghangú méltatása.

Härtel: A vadpatak-szabályozás visszatérése az erdészethez. (Die Heimkehr der Wildbachauung zum Forstwesen.) 103—106. old.

Az 1884-ben létesített vadpatakszabályozási ügyosztályt csak a volt szövetségi állam idején, 1925-ban, vette ki a kormány a földművelésügyi minisztérium hatásköre alól, noha ez ellen a szakkörök élesen tiltakoztak. A birodalmi kormány 1938. évi június 6-án kelt rendelete a hegyvidéki erdőgazdálkodásnak ezt a fontos ágazatát ismét visszaaltalta az erre egyedül illetékes hatóság ügykörébe.

Tschermak: Tirol, Vorarlberg és a Bajor-Alpok erdőségeinek természetes tenyészeti övek szerinti felosztása. (Gliederung des Waldes Tirols, Vorarlbergs und der Alpen Bayerns in natürliche Wuchsbezirke.) 106—119. old.

A lapunk f. évi III. füzetében (215. old.) ismertetett tanulmánnyal azonos alapokon felépített munka, mint az egész birodalomra kiterjedő folytatólagos leírásnak egy része.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1940. 5—8. sz.

Schläpfer és Stadler: A fa elégetése központi fűtőtestekben. (Die Verfeuerung von Holz in Zentralheizungsanlagen.) 106—112., 137—147. és 174—190. old.

A svájci erdőbirtokosok szövetségének az állami anyagvizsgáló és kísérleti állomással való szoros együttműködése a fatüzelés népszerűsítése és gazdaságosabbá tétele érdekében nagyszabású kísérleteknek vetette meg az alapját, amelyeknek az eredményeiről 3 füzetben számol be folytatólagosan a szerző.

A vizsgálatok főként a kazánfűtésre terjedtek ki és pedig annak mind a 4 fajtájára (*a*) közvetlen tüzelés mélyszintű elégés-sel, *b*) közvetett tüzelés külön tüzelőszertárolással és alacsony tüzréteggel, *c*) ú. n. fordított elégetés, vagy svéd módszer, *d*) generátortüzelés), de felölelte a takaréktűzhelynek, illetőleg cserépkályhának központi fűtésre való alkalmazását is.

Bevezetőül a fatüzeléshez szükséges általános tudnivalókkal (a fa összetételével, minőségével és elégésének folyamatával) ismertet meg bennünket a szerző; az érdemi rész pedig mindenre kiterjedő figyelemmel és 23 ábrával adja meg a szükséges felvilágosításokat.

A jelenleg fatüzelésre készült központi fűtőtestek különböző formái általában mind egyforma jól felelnek meg a kitűzött célnak, amely kevesebb, vagy több helyiség melegítésére irányulhat. Az egyetlen előfeltétel, amit üzemképességük zavartalansága érdekében biztosítani kell az, hogy a felhasznált tüzifa előzetesen legalább egy évig száradjon a rakodón, mert a nagyobb nedvesség árt a berendezésnek.

JOURNAL OF FORESTRY. 1940. 5. sz.

Young: A legelőgazdaság szerepe az erdőszetben. (The Role of Range Management in Forestry.) 383—385. old.

Az Egyesült Államok erdőrengetegeit sok rét és legelő szakítja meg. Ezek okszerű hasznosítása jelentős bevételeket biztosít az államnak és azért a szerző fontosnak tartja, hogy az illetékes hatóságok mindent elkövessenek a füves területek jókarban-tartására.

Person: A Thanasimus Lecontei, mint jelentős tényező a Dendroctonus brevicomis elleni küzdelemben. (The Clerid Thanasimus Lecontei as a Factor in the Control of the Western Pine Beetle.) 390—396. old.

Az amerikai *Pinus monticola*-állományokat pusztító szűfélé ellen eddig minden mesterséges védekezés hiábavalónak bizo-

nyult. A kutatás a *Cleridae*-khez tartozó *Thanasimus* nevű bogárban most végre megtalálta a károsító legveszedelmesebb természetes ellenségét és igen sokat vár tőle.

A szerző részletesen leírja a bogár életmódját és a szúpusztító tevékenységével kapcsolatosan megállapított adatokat.

Az erősen megtámadott állományokban, ahol a fák törzsén a kéregben négyzetlábanként átlag 146 szút találtak, a *Thanasimus* betelepítése után ez a szám rövidesen 52-re csökkent. A lárvák elpusztítására régebben a lehántott kéreg elégetését tartották a legegyszerűbbnek. A vizsgálatok bebizonyították, hogy helyesebb a kérget erős napfénynek kiténni, mert az is megöli a szú lárváit anélkül, hogy a darázsait veszélyeztetné.

Byram: Síksági füstmérő. (A Plains Haze Meter.) 401—403. old.

Az amerikai erdőtüzek leküzdésének egyik előfeltétele, hogy azok távolságát a megfigyelőhelyről kellő pontossággal lehessen megállapítani. A szembecslés megbízhatatlan és ezért a hegyvidéken már régebb idő óta különleges optikai távolságmérők vannak használatban, amelyekkel igen gyenge füstoszlopok helyét is jól be lehet mérni. A szerző egy ezekhez hasonló, de síkvidéki használatra alkalmas műszert ismertet.

Snow és Duffield: A származástan az erdészetben. (Genetics in Forestry.) 404—408. old.

A famínőség javításának a mag fokozott ellenőrzése a legfontosabb előfeltétele. Ezér kívánatos, hogy még kétségtelenül őshonos állományokból is lehetőleg csak kifogástalan törzsekről gyűjtsünk tenyészanyagot.

Meyer: Ágnyesés a fenyőállományokban. (Pruning Natural Pine Stands.) 413—414. old.

A rúdra szerelt fűrész előnyeit dicséri.

Mors: Szélhajtotta sósvíz hatása a fákon. (Effect on Trees of Wind-Driven Salt Water.) 421—425. old.

Új-Anglia partvidékét 1938 szeptemberében irtózatos erejű hurrikán söpörte végig, amely nagy magasságban 45 mérföldre is elszállította a tenger vizét. Ez a sósvíz-mennyiség — noha a rendes csapadék erősen felhígította — érzékeny károkat okozott az erdőkben azzal, hogy a fák lombját lepörkölte. Ezért különösen a fenyvesek szenvedtek tőle sokat.

Eliason és Heit: Laboratóriumi vizsgálatok eredményeinek az alkalmazása a magpergetésnél. (The Results of Laboratory Tests as Applied to Large Scale Extraction of Red Pine Seed.) 426—429. old.

A drága magvaknál — mint amilyen a *Pinus resinosa* magja is — kétszeresen fontos a jó csiraképesség épségben tartása. A szerző vizsgálatai igazolják, hogy ennek érdekében nemcsak a gyűjtésre kell nagy figyelmet fordítani, hanem gondosan kell ügyelni a pergetés és szárnytalánítás mozzanataira is, mert túl magas hőmérséklet, a maghéj erős ledörzsölése stb. nagyon csökkenthetik a csiraképességet.

QUARTERLY JOURNAL OF FORESTRY. 1940. 1—2. sz.

Wilson: A vörösfenyő tulajdonságai és használata. (The Qualities and Uses of Larch Timbers.) 10—16. old.

A tűlevelűek közül Angliában csak az erdeifenyő őshonos és ezért a vörösfenyő eddig kevés figyelemben részesült. A szerző rámutat számos jó tulajdonságára, használhatóságára és fokozott felkarolását kívánja.

Davey: Az erdő és a vidék. (Woods and the Landscape.) 17—22. old.

Aki ismeri az angol ember ragaszkodását az erdők és mezők megszokott képéhez, az megérti, hogy az erdő szépirodalmi kérdéseit a szakirodalomban is különös figyelemben részesítik. A szerző szerint a kellő összhang céljából nemesak a terep fel-szine szerint kell megválasztani az alkalmazni kívánt fafajokat, hanem a fák alakja és levélzetük színe szerint is, hogy az erdő valóban eleget tehessen szemet gyönyörködtető, lelket üdítő hatásának.

Gourlay: A mexikói mocsárciprus. (The Mexican Swamp Cypress.) 53—60. old.

A *Taxidium mucronatum* néhány, óriási méreteket elért mexikói példányát írja le 7 fénykép kíséretében.

Booth: A sitkafenyő, mint bányafa. (The Growing of Sitka Spruce for Pitprops.) 72—74. old.

Néhány 35 éves állományból kielégítő mennyiségű és minőségű bányafa került ki és ezért a szerző véleménye szerint az elegendő erdeifenyvesek helyett mindenütt, ahol a termőhely megengedi, sitkafenyővel elegyes állományokat kell létesíteni.

Davey: Az erdészet és a vad. (Forestry for Game.) 74—80. o.

Miután a vad értékes eleme az erdőnek, az erdésznek is kötelessége, hogy fennmaradását és fejlődését — az erdő károsodása nélkül — az ismert módszerekkel (rétek, etetők, bogyós eserjék, lágú lombfák telepítése, stb.) előmozdítsa.

REVISTA PĂDURILOR. 1940. 4—5. sz.

Chibeleanu: Tölgykéreg. (Scoața de stejar.) 249-259. old.

A szerző a tölgy törzsének fatömege és kéregmennyisége közötti arány alapján kiszámította, hogy különböző korú és méretű tölgyek milyen mennyiségű kérget szolgáltatnak. Képletei segítségével könnyen megállapítható egyes törzsek vagy egész tölgyállományok kéregmennyisége. — A kéreg csersavtartalmának a fa életkorával való változásáról táblázatot közöl.

Beldie: Kiegészítő adatok a Bucsecs hegyvidékének növényvilágához. (Contribuțiuni la flora munților Bucegi.) 260-266. old.

Mintegy 60 olyan élő vagy egy éves növényt sorol fel, amelyeknek a címben említett hegyvidéken való előfordulása eddig bizonytalan vagy teljesen ismeretlen volt, és pontosan megjelöli a tenyészhelyeket is.

Mălăescu: Csersav-kivonás fából. (Fabricarea extractelor tanante din lemn.) 267-272. old.

A tannin-tartalom a tölgy fájában a korral növekszik; 8—20 éves korban 1.5%, 100 éves korban 6.6% és 120 éves korban 9%. — A szelíd gesztenye fája még gazdagabb tanninban: 8—16%-ot tartalmaz, gyökere 17 százalékon felül is. A querbracho Argentínában és Paraguayban 19—23%-ot ad, sőt bizonyos eljárással már 55%-ot is sikerült belőle kivonni. A romániai erdők viszonyainak ilyen szempontból való leírása után a szerző a csersav kivonási módjait ismerteti.

Vasiliu: Erdészeti altiszti lakások. (Cantoane de locuit pentru personalul de pază.) 277-278. old.

Építésüket még a mostani nehéz gazdasági helyzetben is folytatni kell!

Manole: Az ország gazdasági helyzete és a háború. (Economia națională și războiul.) 279-281. old.

Romániában a faarak — mind a fűrészárúnál, mind a tűzfánál — aranyértékre átszámítva ma a háború ellenére is ala-

csonyabbak, mint 1912-ben voltak. A mostani rendkívüli idők megokolták tennék szilárdabb áruk kialakulását. Az ország általános gazdasági helyzete is ezt kíváná.

Fedorovici: A fa döntése és az erdőben való felfűrészelése hordozható motorra szerelt fűrésszel. (Doborîrea și secționarea arborilor în pădure cu fierăstrăul cu motor portativ.) 337-345. old.

Munkáshiány idején az emberi erőt pótló gépek fokozottabb használata az erdőgazdasági üzemekben is megokolt. A tanulmány egy motoros szalagfűrész leírását és vázlatos rajzait közli. Az erdőn való használatának pénzügyi és egyéb előnyeit is bizonyítja.

Coman: Kiegészítő adatok Máramaros növénytenyésztéséhez. (Contribuțiuni la flora Maramureșului.) 345-347. old

A szerzőnek ez már a harmadik közleménye erről a tárgyról. Most a *Pinus pumilio* Hünke, a *Rhododendron Kotschyi* Simk, a *Juniperus nana* Willd., az *Alnus viridis* Lam., a *Cotonoaster integerrima* Medic., a *Ribes alpinum* L., a *Ribes grossularia* L. és a *Viburnum opulus* L. pontos előfordulási helyeit s ottani tenyésztését írja le.

Pana: Túlevelűek döntése alacsony tuskóval. (Tăierea de jos la rășinoase.) 357-359. old.

A román államerdészet újabb rendelkezése szerint a fenyőtörzseket a föld felszínéhez olyan közel kell elfűrészelni, hogy a törzsnek alul kiszélesedő része se maradjon a tuskón. Az eljárástól várható előnyöket s hátrányokat tárgyalva a szerző arra a következtetésre jut, hogy ez a vágási mód nem igen válhatik általánossá, mert csak sík területen s csak abban az esetben alkalmazható, ha döntéskor a törzs esésének irányára nem kell ügyelni.

Napi kérdések: A gyantatermelés. (Problemele zilei: Rășina.) 364—380. old.

Romániában aránylag kevés olyan fenyőállomány van, amely gyantatermelő üzemből való kezelésre megfelelne. Az éghajlati viszonyok nem alkalmasak sok gyantaanyag kifejesztésére. Mesterséges beavatkozással nem érdemes a gyantaképződést fokozni, mert az csakis a faanyag minőségének rovására történhetné, s nem fizetődne ki. Megfelelően képzett szakmunkásokkal mégis szép eredményeket lehet elérni. Különös figyelmet ér-

demel a *Juniperus*-fajok gyantatermelés alá vonása. A tárgyról a lapban *Sburlan*, *Pető*, *Ene* és *Ghelmeziu* tollából jelent meg egy-egy közlemény.

ŠUMARSKI LIST. 1940. 4—5. szám.

Jugoszlávia Horvátországnak 1939. VIII. 26-án Horvát-Bán-ság néven önkormányzatot adott. Ennek értelmében a kormány a belgrádi erdészeti és bányászati minisztérium erdészeti főosztályának az ügykörét átruházta a horvát báni kormányzat erdészeti főosztályára. Az 1876-ban alapított Horvát Erdészeti Egyesület, amely 20 évig csak a Jugoszláv Erdészeti Egyesület kereteiben és neve alatt működhetett, szintén újból életre kelt és hivatalos lapjának 1940. évi 4—5. sz. kettős füzeté is már *P. Prpic* új szerkesztő nevével jelent meg.

Kauders: Adalék a horvát erdészet történetéhez. (Prilog povjesti hrvatskog šumarstva.) 205—216. old.

Az adriai tengerpart horvát s főleg dalmát részein levő városok irattáraiból merített történelmi adatok alapján egész a római birodalom összeomlásáig visszamenőleg felsorolja az erdők fenntartása érdekében hozott, gyakran drákói szigorúságú erdőrendészeti intézkedéseket.

Horvat: Az amerikai kőris műszaki tulajdonságairól. (O tehničkim svojstvima američkog jasena.) 217—230. old.

Igen érdekes tanulmány, amely az amerikai kőrist a közönséggel hasonlítja össze. Csak az az alaphibája, hogy az ilyen tanulmány tárgyául nem alkalmas a csak 12 éves, 13 cm. mellmag. átmérőjű amerikai kőris, különösen akkor nem, ha 84 éves állományból, vett 44 cm. mellmag. átmérőjű közönséges kőrissel hasonlítjuk össze. Ezért az adatokból leszűrt következtetések is kétes értékűek.

Piškorčić: Legsürgősebb teendők egyike. (Ponovo o jednom od naših najaktuelnijih problema.) 230—236. old.

A boszniai erdők szomorú állapotáról ír. A fejsze és a legeltetés fokozatosan tönkreteszik Bosznia erdeit. Ezen csak úgy lehet segíteni, ha mielőbb megfelelő elkülönítéssel kihatározzák az erdő egy részét a lakosság összes fa- és legelőszükségletének kielégítésére, a fennmaradó erdőket pedig az állam veszi birtokba és a szigorú tartomosság elvei szerint kezeli.

Matijašević: Erdővédelmi célt szolgáló gazdaságpolitikai intézkedések. (Gospodarsko-političke mjere za obranu šuma.) 237—245. old.

A nagyközönség azt hiszi, hogy Jugoszlávia erdőkinese kimeríthetetlen. A lakosság ész nélkül pusztítja az erdőket, úgyannyira, hogy azok megvédése a nemzetgazdaság elsőrendű feladatává vált. A szerző megállapítja, hogy a pusztítás okai: 1. gazdaságiak, 2. politikaiak, a politika demagóg fajtájából és 3. szociális vonatkozásúak. Egészséges, erőteljes gazdasági politikával mind a három ok megszüntethető.

Drakulić: A tölgyesek erdei munkásainak az élete. (Život šumskih radnika u hrastovim šumskim manipulacijama.) 245—249. old.

A tölgyerdőkben dolgozó munkáscsoportok élete igen nehéz. A szerző leírja az ilyen csoportok megszervezését, erdei lakását (fényképfelvétellel), táplálkozási módját, munkaidejét és végül keresetét. Arra a következtetésre jut, hogy a vállalatok kiuzsorázzák a munkásokat, mert a felette nehéz munkát igen gyengén díjaznak.

LES. 1940. 1—8. sz.

Kalandra: Vörösfenyőink fiatal csúcshajtásainak érzékeny károsodása. (Vážné poškození vrcholků nejmladších výhonů našich modřinů.) 4—8. old.

Röviden megemlékezik azokról a szakférfiakról, akik erre a kárra a sajtó útján először hívták fel a figyelmet és részletesen ismerteti a betegséget, annak lefolyását, a kárt, a károsítás okait, a károsítók élettanát, valamint a védekezés módjait.

**Král: Száraz ágnyesés lúcfenyő állományokban. (Vývět-
vování suchých haluzí ve smrkových porostech.)** 28—29. old.

A fák új osztályozása a Cseh-Morva Protektorátusban a tűzifatermelést nagyon leszorítja és ezért a vidéki lakosság — elsősorban a kiscgazda-közönség — tűzifaszükségletét silányabb faanyaggal, főleg rőzsével és tuskókkal, igyekszik pótolni.

A termelést a kiscgazdák a mezőgazdasági munkák szüneteltetésekor végzik. Ez az idő a legalkalmasabb feles munkások szerzésére és az ágnyesésnek (tisztító vágások, ritkítások) a termelt anyagért való elvégzésére.

A száraz ágnyesésnél használt főszerszámok: a fűrész és a létra. A fűrész egy visszafelé metsző, fogakkal ellátott kézi kerti fűrész.

A létra használatánál, a fák kérgének megóvása céljából, a legfelső fokot rongyborítással látják el.

Svátek: A fa mint hajtóanyag gazdasági szempontból (Dřevo jako látka pohonná s hledisk hospodářských.) 41–43. old.

A motorhajtóanyagok tanulmányozására Bernben alakult svájci társaság (Schweizerische Gesellschaft für das Studium der Motorbrennstoffe) 1937-ben kiadott harmadik jelentését ismerteti. Svájecben faszenet aránylag csak magas áron lehet termelni, ezért a társaság beható elméleti és gyakorlati vizsgálatot folytatott, miként lehet a fát közvetlenül és a leggazdaságosabban hajtóanyagként felhasználni.

Valenta: Hogyan fokozzuk a munkateljesítményt az erdőben. (Jak zlepšit práci v lese) 55–56. old.

A jelenleg használt szerszámokat jobbakkal kell kicserélni; a meglévőket még másokkal kiegészíteni, de a munkások kiképzésére is több gondot kell fordítani.

Sluka: A lúcfenyő-cserzőkéreg. (Smrková tříslová kůra.) 75. old.

A Böhmerwaldban fekvő Natolic város erdeiben alkalmazott lúckéreg-termelési módot ismerteti.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A m. kir. földművelésügyi miniszter — a szőlőművelésben és a borkezelésben való elméleti és gyakorlati magasabb kiképzés céljából — a m. kir. felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam 1940/41. tanévre felvételi pályázatot hirdet. Rendes hallgatóul pályázhatnak, akik valamely m. kir. gazdasági akadémián, vagy a m. kir. műszaki és gazdaságtudományi egyetem mezőgazdasági karán oklevelet szereztek, akik a szarvasi m. kir. középfokú gazdasági tanintézet képesítő vizsgáját jeles eredménnyel letették, végül akik középiskolai érettségi bizonyítvány megszerzése után a m. kir. kertészeti akadémián oklevelet nyertek.

A tandíj egész évre 50 P.

A tanfolyam hallgatói részére internátus áll rendelkezésre. A bentlakás díjtalan. A hallgatók ellátásukról maguk kötelesek gondoskodni.

A szabályszerűen felbélyegzett és felszerelt és a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz címzett kérvényeket *f. évi augusztus hó 31-ig* a m. kir. felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam igazgatóságához (Budapest, II., Herman Ottó-út 15.) kell benyújtani. (775.)